

Interkommunalt samarbeid

Formannskapskonferansen 24. august 2018

INNSPILLSNOTAT

Tips og råd fra KS

- Eierskapsmelding
- Eierorgan i egen kommune (formannskapet?)
- Faste tilbakemeldingsrutiner
- Bruk styringsdokumentene alltid
- Fokus på samfunnsutvikling
- «Alle» må ville det

Mirakelspørsmålet – hvorfor vi lyktes med samarbeid

Mirakelspørsmål

Vi er noen år fram i tid, og vi er på en kjempestor KS- konferanse i Oslo. Ordførerne fra Lillehammer, Øyer og Gausdal skal ta i mot prisen for «Århundredets beste kommunesamarbeid». Utdeler av prisen er Statsministeren.

Ordførerne takker for prisen og forteller om:

- Hva som kjennetegner samarbeidet vårt?
- Hva vi gjorde for å lykkes?

Gruppearbeid:

- Hver enkelt får 5 min. til å skrive ned sine tanker om kjennetegn og om å lykkes (ref. ordførernes takketale).
- Hver enkelt deler sine innspill i gruppen.
- Til slutt prøver gruppen å bli enige om kjennetegn for godt samarbeid, og hva som skal til for å lykkes. Skriv ned.
- Deling i plenum

Gruppe 1

Lykkes godt fordi det lå en god analyse til grunn da vi startet samarbeidet. Felles virkelighetsforståelse blant politikere og administrasjon – det viktigste var at vi begynte å diskutere med hverandre, i stedet for å holde oss hver for oss. Vi kommuniserte på andre måter enn gjennom sakspapirer.

Regionrådet er erstattet med felles formannskap. I forståelse med fylkeskommunen. Og det er blitt mye skjønnsmidler fra fylkesmannen.

Gruppe 2

I vår region har vi fått til noe andre bare kan misunne oss- vi har et konstruktivt , raus og robust samarbeid på tvers av kommunegrensene. Hvordan har vi fått til dette? Vi la stor vekt på åpne og inkluderende prosesser med bred forankring hos innbyggerne. Vi mobiliserte store folkemengder som fikk arbeide med hva som definerer vår identitet. Gjennom samtaler identifiserte vi de enkelte kommunenes styrker, disse styrkene har fått lik vekt i vårt nye store vi. Nå er gjensidig tillit etablert - det kom naturlig etter en transparent, demokratisk prosess der alle ble sett og hørt.

Gruppe 3

- Erkjennelse av at vi er en felles bo- og arbeidsregion.
- Felles fokus på å beholde arbeidsplasser i regionen, framfor å konkurrere med hverandre. Dele på næringsareal.
- Raushet er viktig for å lykkes med samarbeidet.
- Gode demokratiske prosesser og innbyggerinvolvering er nøkkelen.

Gruppe 4

Grunnen til at vi lyktes var at vi var så enige. Heia på hverandre, klare forventninger og målsettinger for hva vi ville oppnå. Respekt for hverandre, gode avtaler. Etablerte et politisk råd for alle samarbeidene. Viktigst allikevel var opplæring og kompetanseheving, ikke bar i forbindelse med ny kommunelov. Gjorde en jobb for at hele kommunestyret skulle vite hva vi samarbeider om og hvordan vi gjør det.

Gruppe 5

- Etablert felles visjon som sørget for eierskap i prosessen, og som fungerte som godt styringsverktøy.
- Raushet til å se hele regionen under ett og utnytte hverandres ressurser.
- Klare kommunikasjonslinjer har ført til engasjement.
- Lojalitet i fattede vedtak.

Få ut det negative

Få ut det negative

- Hver enkelt – alle i rommet - fyller ut en gul lapp med hva som er det mest irriterende/mest tvilsomme ved interkommunalt samarbeid.
- Hver deltaker henger opp sin lapp på veggen.
- Formål; viktig å være oppmerksom på dette i videre prosess.
- Men; resten av dagen har vi fokus på styrker og muligheter.

- Veldig ressurskrevende - styrings- og arbeidsform med å samordne sterke organisasjonen
- At det kan bli tungrodd, sakte og byråkratisk å styre i praksis
- Lokalisering
- Manglende politisk styring
- Manglende politisk kontroll
- Kan risikere at min kommune betaler mere enn de andre kommunene. Har veldig lite oversikt over alle de områdene vi har interkommunale samarbeid på
- Tvilsom – tilstrekkelig innsyn/kontroll?
- Vanskelig å holde oversikt over hva som skjer av kontroll – politisk styring
- Mister lett politisk eierskap
- Tar lang tid – den som vil minst bestemmer – gratispassasjerer
- Lever sitt eget liv – helt uavhengig av resten av kommune
- Involvering
- For mange samarbeid for å kompensere for at en ikke er slått sammen
- Vanskelig tilgjengelig informasjon, lite helhetlig sammensatt
- Manglende informasjon om samarbeidet – vanskelig å vite hva man «kan» bestemme – demokratiet? Manglende oversikt – Dårlig informasjon i folkevalgtopplæringen

- Mister litt kontroll
- Vanskelig for politikere og innbygger å ha oversikt og få innflytelse/medbestemmelse
- Tids- og ressurskrevende
- Involvering – demokratisk påvirkning
- For mange samarbeid – helhetlig oversikt
- Opplevs «langt unna» politisk - Likelydende vedtak = vanskelig med reell debatt som utgangspunkt
- Gir et demokratisk underskudd
- Hvordan skjønne at noe kan være negativt? – sitter ikke tett nok innpå der det skjer – foregår ting
- Involvering
- Lang saksgang – Utilstrekkelig påvirkning
- Færre folkevalgte
- Fravær av demokratisk styring – «Ingen» innflytelse – Likelydende vedtak i alle kommuner – Kompliserte lover og strukturer
- Det demokratiske problemet
- Lang saksgang – Utilstrekkelig påvirkning

Om interkommunalt samarbeid

Kjennetegn

Gruppe	Kjennetegn for godt samarbeid	Hva skal til for å lykkes
1	Raushet og rettferdighet Kvalitetsfokus /brukerfokus Innbyggerinvolvering Likeverdighet Felles mål Gode samarbeidsrutiner og rollefordeling	Gode analyser, godt forberedte saker – debatt før sakene behandles (før likelydende vedtak). Felles virkelighetsforståelse (blant politikere, administrasjon og ansatte) Klare mål Aktiv dialog politisk og administrativt – møtes ansikt til ansikt i stedet for gjennom sakspapirer Involvering

Bra - bedre

G	Hva er bra	Hvorfor lykkes vi	Hva kan bli bedre	Hvordan kan vi jobbe med oppfølging
1	<ul style="list-style-type: none"> - Tverrfaglighet – økt kompetanse - Større fagmiljøer – bygget på eksisterende fagmiljøer - Mindre sårbarhet - Bedre tjenester - 1 i stedet for 3 – rasjonelt - bedre ressursutnyttelse - Pragmatisk tilnærming, bra med ulike samarbeidsformer - Fornuftige områder å samarbeide på 	<p>Felles mål og hensikt</p> <p>Gode samarbeidsrutiner</p> <p>Økt kompetanse</p> <p>Naturlig region</p> <p>- Vilje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Informasjon, politisk involvering på overordnet nivå - Evaluering - Politisk diskusjon på tvers av kommunene - - Beslutningsgrunnlag/g runnlag for nye samarbeid 	<ul style="list-style-type: none"> - MØTES OFTERE PÅ TVERS - Eiermelding behandles i felles formannskapsmøte (før behandling i kommunestyrene)
2	<p>Løser felles utfordringer bedre sammen.</p> <p>Større miljøer skaper mer interessante arbeidsplasser</p>	<p>Samarbeider på områder med åpenbare gevinster</p>	<p>Mere informasjon og involvering</p>	<p>Systematisering.</p> <p>Felles formannskapskonferanser oftere med felles orienteringer.</p>
3	<p>Oppnår gevinst i forma av økt effektivisering</p> <p>Mindre habilitetsproblemer</p>	<p>Har vært villighet til å samarbeide på de områdene vi samarbeider på</p> <p>God involvering</p>	<p>Ha samarbeid på flere områder og vie mer tillit</p> <p>Ha bedre forståelse av at samarbeid er bra</p> <p>Bedre kommunikasjon og dialog</p>	<p>Felles målbare resultat for rapporteringer</p> <p>Jobbe tettere sammen og ha bedre kommunikasjon</p>
5	<p>Større fagmiljø og bedre ressursutnyttelse</p> <p>Mindre sårbarhet</p> <p>Lettere å rekruttere</p> <p>Økonomiske gevinster</p>	<p>Alle har innsett nytteverdier</p> <p>Positiv administrasjon og god ledelse på de ulike fagområdene</p> <p>Alle vil lykkes</p> <p>Gode avtaler (stort sett)</p>	<p>Opplæring av folkevalgte</p> <p>Bedre informasjonsflyt</p> <p>Konkrete møteplasser</p> <p>Bruke samarbeidet til å støtte seg til «faglige muskler» og være litt foran når det gjelder sak</p>	<p>Bedre opplæring i starten av hver periode</p> <p>Politisk ledelse – tørre å si nei</p> <p>Opprette interkommunalt politisk råd</p> <p>Bedre kommunikasjonslinjer</p> <p>Større fokus på eierskapsmeldinger</p>

Idedugnad

1. Nye samarbeid?
2. Med hvem?

Nye samarbeid	Med hvem
Plan – Areal og klima – Felles plankontor	
Kollektivtransport	Fylkesmannen
Opplevelseskort	
Integrerings- og inkluderingscenter	
Planarbeid	
Barnevern	
Klima/miljø – forebyggende – konsekvenser	
Innen samferdsel, eks gatelys og andre kommunale oppgaver på veg	
Forebyggende rus og kriminalitet	
Felles vikarpool (helse og omsorg)	
Digital infrastruktur	Staten, Fylkesmannen
Lavterskeltilbud psykisk helse/folkehelse	
Forsterket enhet for personer med demens	
Beredskap	
Veterinærvakt – felles for regionen	
Felles VA-drift	
Tekniske tjenester	
Miljø og klima	
Naturvern og arts mangfold	
«Lobbyvirksomhet mot fylke og stat»	
Næringsliv inkl jordbruk	
Bredere kompetansemiljøer	
Barnevern/fosterhjem	
Interkommunal lege (tannlege)	
Felles legesenter (ens ledelse, men forskjellige steder)	
Svømmeopplæring <ul style="list-style-type: none"> • Opplæring av badevakter interkommunale • Nytt offentlig interkommunalt bassen • Både for barn, ungdom og voksne 	

Nye samarbeid	Med hvem
Logoped – felles logoped mellom kommunene	Lillehammer, Øyer og Gausdal
Nye felles møteplasser og tiltak for nybosatte flyktninger og andre	
Svømmeopplæring barn og voksne	
Skolestrategi	
Felles tildelingskontor	
Digitalisering – eldreomsorg	
Tiltak for inkludering av innvandrere	
Regional plan for næringsarealer	
Teknisk sektor Saksbehandling Byggeledelse Drift av infrastruktur	Lillehammer, Gausdal og Øyer
PPT	
Regional plan for friluftsliv og forvaltning av fjellområder	
Tiltak for bosetting	
Barnehageplan	
Sykehjemsplasser	
Strategisk næringsutvikling	Lillehammer, Gausdal og Øyer
Rehabilitering	
Kommune- og arealplaner	

Forventninger – til prosessen og beslutningsgrunnlaget – inn mot kommunestyret og forankring av ny strategi

- Bedre tjenester til en billigere penge
- Prosessen må komme i gang
- Lokalisering bør ikke være hoved-diskusjonen
- Større politisk involvering underveis
- Diskusjonsdokument – felles diskusjon med konkrete alternativer
- Gode høringsprosesser med involvering fra innbyggerne
- Demokratisk forankring
- Brede debatter
- Oversiktlig og konkret strategi som kan forstås og følges opp
- Eierskap
- Regional arealplan (for næring) utarbeides av planavdelingene i kommunene i fellesskap – som innspill til kommuneplanene
- Felles planstrategi
- Felles kommunestyremøter
- At innspillene blir hensynstatt før neste periode
- Opplæring!

Store saker for regionen – hvilke og hvordan jobber vi med disse?

Program

Felles formannskapskonferanse for Gausdal, Lillehammer og Øyer om interkommunalt samarbeid

Fredag 24. august 2018 kl. 09.00-15.00 på Lillehammer hotell

Åpning og velkomst

Ved Hans Oddvar Høistad

3-1-samarbeidet, hva var grunnlaget og formålet? Hvilke samarbeidsformer og samarbeid vi har i dag?

Innledning ved Rannveig Mogren

Hva skjer rundt oss?

Innledning ved Martin Skramstad, KS

Gruppearbeid del 1:

- Hva er styrker og fordeler ved interkommunalt samarbeid?
- Hvilke utfordringer finnes, og hvordan kan en jobbe med disse?

Resultater fra gruppearbeid del 1 – kort presentasjon i plenum

Regional næringsplan - regionrådets handlingsprogram for 2018 – status Noen erfaringer med interkommunalt samarbeid – sett fra en interkommunal enhet

Innledning ved Eirik Haagensen

12.00-13.00 Lunch

Gruppearbeid del 2:

Interkommunale samarbeidsområder

- Hva bør vurderes avvirket, og hvorfor?
- Hva bør videreutvikles, og hvorfor?
- Hvilke nye områder bør vi lage samarbeid på, og hvorfor?

Resultater fra gruppearbeid del 2 – kort presentasjon i plenum

Større saker av politisk-strategisk betydning for regionen og arbeidet med disse.

Innledning ved Espen Granberg Johnsen

Hva skal legges fram for behandling i kommunestyrene?

Vi drar med oss oppsummering/konklusjoner fra gruppearbeidene del 1 og 2

Avslutning

Ved Hans Oddvar Høistad

Deltagerliste

Navn	Kommune/parti	Gruppe
Gausdal formannskap		
Hans Oddvar Høistad	Gausdal AP	2
Anette Musdalslien	Gausdal SP	1 (leder gruppe 1)
Anne Synnøve Østensen	Gausdal AP	5
Olav Olstad	Gausdal Venstre	2
Helene Dypdal	Gausdal AP	1
Jon Arild Sagheim	Gausdal SP	3
Lillehammer formannskap		
Espen Granberg Johnsen	Lillehammer AP	1
Ingunn Trosholmen	Lillehammer AP	2 (leder gruppe 2)
Mads Furu	Lillehammer AP	4
Ingrid Bungum	Lillehammer AP	3
Gro Vassbotten	Lillehammer AP	4
Vivian Haverstadløkken	Lillehammer AP	5
Mizanur Rahaman	Lillehammer SV	3 (leder gruppe 3)
Jytte Sonne	Lillehammer Krf	5
Hilde Ekeberg	Lillehammer KrF	1
Lars Kjelkenes Giæver	Lillehammer MDG	2
Hilde Jorunn Hoven	Lillehammer SP	2
Terje Kongsrud	Lillehammer Venstre	4
Øyer formannskap		
Brit Kramprud Lundgård	Øyer AP	4 (leder gruppe 4)
Mari Helene Botterud	Øyer Høyre	5 (leder gruppe 5)
Arne Finn Brekke	Øyer AP	5
Arnfinn Gillebo	Øyer Krf	3
Nisveta Tiro	Øyer SV	1
Roar Øien	Øyer H	3
Steinar Grimsrud	Øyer SP	4
Andre		
Rannveig Mogren	Gausdal	
Cathrine Furu	Gausdal	
Harald Landheim	Gausdal	
Anne Hvattum	Lillehammer	
May Britt Haagensen	Lillehammer	
Ådne Bakke	Øyer	
Annikken Reitan Borgestrand	Øyer	
Eli Eriksrud	Øyer	
Frode Fosbakken	Øyer	
Hanne Mari Nyhus	Fung regionkoordinator	
Martin Skramstad	KS	